

נושא:	פרוטוקול ישיבת ועדת איכות הסביבה מס' 5/2021		
נערך ביום:	8/3/2021	אסמכתא:	
נוהל ע"י:	עילאי הרסגור-הנדין	נרשם ע"י:	צילה בן עזרא
שמות חברי הוועדה הנוכחים:	עילאי הרסגור-הנדין (יו"ר), דני הרוש, פנחס כהנא, איציק מנהיימר		
שמות חברי הוועדה שלא נכחו:	עדי לוי סקופ, אבי מוגרבי, אורן וולשטיין		
שמות מוזמנים שנכחו:	שרית סלע, גיא קריסטל, אורן תבור, דודו אשכנזי, תמי קצבורג-נבנצל, שלומית קיטרו, מאיה ימיני, אביאל קרמזיאן, טופז האס, מריאנה גנור, מיכל בהט, שרונה לימן, יניב בלייכר		
תפוצה:	חברי הוועדה, משתתפים, רכזת ועדות העירייה, סגן מבקר העירייה		

סדר היום

הצגת תוכניות העירייה לטיפול בפסולת במרחב הפרטי ומיחזור

מהלך הדיון

עילאי הרסגור-הנדין: אנחנו בדיון החמישי של ועדת איכות הסביבה במסגרת סדרת הדיונים בנושא התוכנית האסטרטגית לטיפול בפסולת. היום נדבר על הפסולת במרחב הפרטי ועל המיחזור שלה. זה נושא מאתגר הנוגע להרגלי החיים של כל אחד ואחת מאיתנו. הקמנו תשתיות להפרדת פסולת ויצאנו בהסברה לתושבים כדי לחנך להפרדת פסולת.

שרית סלע: אנחנו נעסוק היום בנושא של המרחב הפרטי ועל המשמעויות של הפרדת פסולת ברמה המהותית. למה אנחנו צריכים פסולת למחזור? אם אוספים את כל הפסולת ביחד הפסולת תהיה יותר מזוהמת ויותר קשה לטיפול. לכן צריך את הפסולת מופרדת. יש לנו אחריות משותפת על המרחב שלנו. באירופה נמצאות בראש הטבלה גרמניה וסלובניה שיש להן מערכת של טמוני קרקע. בשוויץ יש הפרדה למיחזור של חמישה זרמים במרחב הציבורי. התשתיות הן בסיסיות. פסולת לא מופרדת עולה לעיר הרבה מאוד כסף. השמירה על הסביבה הולכת יחד עם האינטרסים הכלכליים.

דני הרוש: כשאת מדברת על מה שקורה בעולם, איפה אנחנו עומדים בישראל? תני לי דוגמה על אותה תוכנית שאנחנו רוצים להציע פה.

שרית סלע: חלק ניכר מהתוכניות שאנחנו רוצים ליישם הוא לחבר פסולת אריוזות למתמחרים. זה לא קורה באף מקום ואנחנו נהיה החלוצים של זה. המשרד להגנת הסביבה מעוניין בזה ולאחר שיחות איתם הם אמרו שחשוב להם להתחבר לגוף חזק שיוכל להוביל וזה הכיוון שהמדינה הולכת אליו.

דני הרוש: אני לא אוהב להיות חלוץ בנושאים שבסופו של דבר נופלים על הרשות. נוכחתי לדעת שיישמנו פילוט בכל מיני נושאים ובסופו של יום הרשות הפסידה מיליונים רבים.

עילאי הרסגור-הנדן: הערה מאוד חשובה. אנחנו תמיד רוצים להיות חדשניים ולהוביל את המחנה אחרינו אבל יש לזה מחיר כלכלי. בחלק מהניסיונות להיות פורצי דרך שדני הזכיר נכשלנו.

דני הרוש: במצבנו הכלכלי עם הפערים שיש לנו לא נוכל להרשות לעצמנו להיות פורצי דרך ולפשוט רגל.

עילאי הרסגור-הנדן: נשארנו היחידים בארץ שנתרו עם הפרדת אשפה אורגנית. היינו נאמנים לדרך שלנו אפילו כשהמשרד להגנת הסביבה נטש אותנו. היום הוא חזר אלינו והוא אומר שעשינו את הדבר הנכון. בטיפול בפסולת אריות לא הלכנו אחרי העדר ולא הצבנו פחים כתומים בחדרי האשפה. הרבה תושבים שאלו אותי למה. ראינו את ההתנהלות של רשויות אחרות שנפלו עם זה. יש לנו עוד הרבה מה לעשות בתהליך הזה.

שרית סלע: אני חוזרת ואומרת שאין שום כוונה שהרשות תשקיע כסף. הכל צריך להיות משתלם כלכלית. ככל שנעשה תהליכים טובים יותר שיגדילו את היקף ההפרדה נחסוך יותר כסף. הציבור חייב להיות שותף לתהליך ומשמח אותנו לראות שאנשים כן דואגים לאיכות הסביבה ושיש אחריות מצידם. אנחנו בכפר סבא נמצאים במומצע הארצי, שזה אומר 25% מיחזור והשאירה היא להעלות את שיעור המיחזור. הערכת סך עלות הפסולת הניתנת למחזור שהוטמנה ב-2020 היא 14,244,473 שקלים. זה נתון דרמטי. סביבתית וכלכלית, ככל שנצליח להגדיל את אחוז הפסולת, כך שבמקום לפח הירוק היא תעבור למקומות המתאימים, נחסוך הרבה מאוד כסף ונוכל להשקיע אותו לטובת התושבים. הפסולת פוגשת אותנו בפח הביתי שלנו, בחדרי אשפה, ברחובות, במיחזוריות ברחוב, בגזם על המדרכה. למוקד העירייה הגיעו 18,500 תלונות בנושא. הצלחת התהליך תלויה בהצטרפות התושבים אליו ולכן יש לייצר פתרונות מותאמים באופן אישי בעלי נגישות ונוחות גבוהה שיאפשרו מימוש מקסימלי של המוטיבציה הבסיסית של התושבים וירתמו אותם למהלך משותף.

פנחס כהנא: אני גר בבית משותף ואני רואה ויודע שבעיר שלי ישנם את כל הכלים לייצר את הנושא של הפרדה, אך לצערי עוד לא הגענו לבסיס של המודעות של האנשים עצמם. הכל במרחק הליכה. האם יש לנו אפשרות לציפר את אותם תושבים? יש לנו דרך ארוכה להגיע לדברים בסיסיים. האסטטיקה של המתקנים ברחוב לא מספקת. המתקנים הם מטרד. או שהם חוסמים מדרכה או לא נקיים וכו'.

איציק מנהיימר: אני רואה שמשנת 2013 עד שנת 2020 אין שינוי בהיקף המיחזור למרות שבשנת 2013 העירייה עשתה פעולות להגביר את המיחזור. בהנחה שהיינו באותו שיעור של מיחזור, למה אנחנו נמצאים במומצע הארצי מלפני 7 שנים? למה לא בפערים ניכרים?

שרית סלע: בשנת 2013 לא שיקפנו את סקר הרכב הפסולת ולא את המיחזור. ההשוואה הייתה בשנת 2019-2020 ושם אנחנו נמצאים סביב הממוצע הארצי. הסדרי הפסולת שיש לנו מול הקבלנים בהסדר מעלים לנו את אחוזי המיחזור לעומת עיריות אחרות. השווינו ובחנו לעומק מול 15 רשויות שמתאימות לנו מבחינת מספר התושבים. בדקנו ומצאנו שמבחינה כלכלית וסביבתית לא משתלם לנו לעבוד עם תאגיד תמיר. אנחנו כאן כדי לבדוק איך לשפר את תהליך הפרדת הפסולת ולעודד אותו.

עילאי הרסגור-הנדן: מה שאת טוענת הוא שלעומת ערים אחרות שיש להן חוזה עם תמיר שמפנה את אותם פחים כתומים, השיטה שלנו בתוכנית מביאה לאחוזי מיחזור יותר גבוהים של אריות. זה נתון מעניין.

שרית סלע: אף אחת מהרשויות המקומיות לא ממליצה לנו לעבוד עם תמיר כי מורכב לעבוד איתם מכל מיני סיבות, וגם בהקשר של חילוץ אריות ועלויות זה פחות משתלם.

שרונה לימן: בבתי ספר שאין בהם צהרון והעמידו לידם פחים כתומים, הם לא מתמלאים. ואז נוצר מצב שהפחים לא נקיים ומסריחים כי מרוקנים אותם פעם בשבוע. לכן אני אומרת שצריך שיהיו פחים יותר קטנים בכדי שיוכלו לפנות אותם בתדירות גבוהה. כל פחי המיחזור בעיר צריכים להיות מרוקנים על יד בתי ספר או מכולות וסופרים כדי שידעו שלשם אפשר לבוא ולמחזר. לא צריך להציב אותם באקראי ברחבי העיר.

שרית סלע: אנחנו שואלים את השאלה איך משתלבים באיזור הנוחות של התושבים. הפרוייקטים המוצעים במרחב הפרטי הם אפליקציה ביתית לניהול פסולת, פח מתמחזרים, שיפור פריסת מתקני

מחזור, טוחני פסולת, ומערכת שליטה ובקרה. מה שמתאים לבית קרקע לא מתאים למי שגר בבניין. הרעיון של המערכת הוא להתחבר עם מידע שאנחנו צריכים לקבל והיא תהיה מותאמת באופן אישי לכל משפחה. הפרויקט הבא שלנו הוא התקנת טוחני פסולת אורגנית בכיורים ביתיים במטרה לצמצם את כמויות הפסולת המפונה להטמנה. קידמנו פיילוט שהפחית 30-48% מכלל הפסולת. תהיה פריסה מלאה ברחבי העיר והתושבים יזכו לקבל סוג של הטבה. זה יפתור בעיות תברואה: פחות משאיות, פחות זיהום. לגבי פח מתמחזרים בעיר, אנחנו רוצים לייצר הפרדה. הרעיון הוא להתקין פח אחד ולאפשר להכניס בו את כל הפסולת הניתנת למיחזור ולהפוך אותו לכמה שיותר נגיש. בכל חדר אשפה עירוני יהיו ארבעה פחים: פח אורגני, פח כחול, פח מתמחזרים ופח ירוק. היבט נוסף זהו מערכת שליטה ובקרה על מערך פינוי הפסולת בעיר תוך חיבור מידע ממספר גורמים.

דודו אשכנזי: אני זוכר שהיה סקר בקרב תושבי העיר עד כמה יש היענות בנושא של מיון פסולת ומיון בפחים. לא ראיתי תוצאות לגבי האפליקציה שהזכרת.

שרית סלע: לא קיימת אפליקציה

איציק מנהיימר: בבניינים רבי קומות יש פחי זבל שמהם זורקים את האשפה ויש בעיה של הפרדה. הכל מתרכז למכולה אחת. מה הפיתרון?

שרית סלע: זה מתחבר לאמירה של ההפרדה בטופס 4. היום אגף חזות העיר נותן הנחיות לפינוי אשפה וישנה אפשרות בכל בניין לקיים הפרדה בחוק עזר עירוני. אם היום אין אפשרות אנחנו נבדוק ונציע פתרונות כמו טוחן האשפה.

גיא קריסטל: העיר לא יכולה לעשות שינוי למבנים קיימים ולא להגדיל חדרי אשפה לבניינים קיימים. אנחנו מתעסקים בלספק פתרונות נוחים לתושבים.

שרית סלע: החשיבות לייצר פריסה מותאמת ומיטבית של מתקני המחזור ברחוב גדולה, וזה בא לידי ביטוי בהתאמה לצרכים, בפריסה נכונה ומותאמת לשימוש וכן בהנגשת מפת המתקנים ובהצלבת הנתונים עם קריאות המוקד למעקב אחרי פחים מלאים. נדרשת בניה של פריסה אופטימלית ברחבי העיר וגם מבחינת נגישות לתושבים.

שרונה לימן: בעבר היו מיחזוריות לאלקטרוניקה ששברו להן את המכסה ולקחו מהן מוצרי אלקטרוניקה משומשים ואז זה נהפך כבר להיות פחים לכל דבר. צריך לשים לב לזה.

עילאי הרסגור-הנדן: היה לנו דיון חשוב. הנושא של מיחזור במרחב הפרטי הוא נושא מפתח להצלחתנו. אני מאמין שהפיתרון הוא לא למחזר אלא לא לצרוך מההתחלה אבל אם כבר צרכנו אז צריך לטפל בפסולת על הצד הטוב ביותר. אני חושב שנגבש תוכנית יחד עם תושבי העיר. חייבים שהציבור יהיה איתנו כדי שנצליח להקנות הרגלי הפרדת פסולת נכונים. אנחנו נעשה ונשתפר ונעלה במדדים. אני מאמין בכך. תודה רבה.

חתימת יו"ר הוועדה